

[Lembourn.]

ders hård uddannelse og prøve på at sætte dem ind i det lands forhold, hvori de skal arbejde, når vi ikke gør noget som helst forsøg i samme retning for en lang række af de danskere, som kommer til Grønland. Dermed være ikke sagt, at de fleste danskere i Grønland ikke gør et stort og godt arbejde, for det gør de; men desværre er der nogle få, som bryder ned, hvad mange andre igennem år har bygget op. Når vi derfor skal til virkelig at sætte gang i det grønlandske erhvervsliv, så kommer der altså et uddannelsesspørgsmål, som vi ikke kan komme uden om. Jeg mener også, at man i udvalget skal se at få undersøgt, hvorledes det egentlig er gået med visse private firmaers ønsker om minedrift og om koncessioner hertil. Er det rigtigt, at man sylter disse private forslag, som det hævdes?

Mange mennesker synes, at der er gjort en stor dansk indsats i Grønland — og det kan jeg også tilslutte mig — både økonomisk, socialt og medicinsk, en meget stor indsats. I virkeligheden er det vel det udviklingsområde i verden, der har det største investerings-tempo overhovedet. Men samtidig er det, som om mange af de resultater, vi har nået, ikke svarer til det, vi havde regnet med. Undertiden er de direkte negative. Måske forstår vi for lidt af, hvad der egentlig foregår i en grønlænders tankegang, og måske ødelægger vi menneskelige værdier med det effektivitetssynspunkt, som har været det dominerende i planlægningen; ødelægger dem i vor begejstring for rationalisering og effektivitetsresultater. Det er derfor et spørgsmål, om vi ikke i det udvalg, som skal nedsættes om dette lovforslag, bør tage en drøftelse af, om den hidtidige koncentrationspolitik, den hidtidige form for privatisering, har været helt tilfredsstillende.

Som sagt kan jeg tilslutte mig lovens hovedprincip; men jeg vil altså gerne have drøftet mulighederne for ændringer af § 1, stk. 2, og § 2, stk. 1.

Holger Hansen: Dette lovforslag er et led i den række af nyordninger, der skal være med til at fremme udviklingen af Grønland. Tankegangen er her som i mange andre sammenhænge, at det gælder om at give erhvervslivet de muligheder i hænde, der er nødvendige, for at dette erhvervsliv kan

fungere og ekspandere. Vi ser fra venstre med glæde, at man igen går vejen til friere forhold derved, at den støtte, der er tale om, skal gives til alle statsborgere, der driver erhverv i Grønland. Det er ikke sådan at forstå, at alle skal kunne få den, men alle får tilbuddet. Det svarer til den ændring, der tidligere er gennemført i den grønlandske erhvervslov, og må ses som et led i den integreringspolitik, som lykkeligvis alle efterhånden har erkendt som værende den rigtige.

Men her er vi så allerede ved et af de problemer, der kræver nøje gennemarbejdning i udvalget: hvordan opfyldes denne ligestilling under hensyntagen til det afgjort rigtige synspunkt, at der ved administrationen af loven skal tages særligt hensyn til støtte til den grønlandske befolkning? Det bliver ikke ganske let. Jeg beder om, at vi i udvalget må høre nøjere om de retningslinjer, ministeren agter at udstikke for administrationen.

Den foregående ordfører, det ærede medlem hr. Lembourn, citerede § 1, stk. 2. Jeg havde tænkt at gøre det samme, men skal hoppe over det nu, da vi ved, hvad det drejer sig om. Jeg har naturligvis godt bemærket, at dette stykke svarer til den danske egnsudviklingslov. Alligevel giver det stof til eftertanke. Vi har somme tider hørt kritik af, at vi ikke havde en generalplanlægning i Danmark; det har vi jo ikke, og derfor giver dette stykke i den danske egnsudviklingslov ikke anledning til de store betænkeligheder og heller ikke mulighed for administrativ dirigeret af noget betragteligt omfang. Men det er anderledes i Grønland; her foreligger det, som jeg i denne forbindelse vil kalde en generalplan. Vi er i venstre ikke uenige i dens hovedsigte: at koncentrere hovedparten af befolkning, erhverv, industri osv. i nogle forholdsvis få områder, som vi alle kender. Alligevel må vi mene, at der i hele denne lokaliseringspolitik må fares med lempe. Jeg ved godt, at det ikke bliver de tre personer i det i § 2, stk. 1, omtalte udvalg, der skal stå for den generelle planlægning; det er andre organer: Grønlandsrådet, ministeren, landsrådet og folketinget. Men disse tre personer vil få megen indflydelse på den fremtidige udvikling i Grønland. De spørgsmål, der trænger sig på i denne forbindelse, er først § 1, stk. 2, som hr. Lem-